

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.10.1995, sp. zn. 7 To 221/95, ECLI:CZ:KSHK:1995:7.TO.221.1995.1

Číslo: 5/1997

Právní věta: Jestliže obviněný předá do zastavárny věci, jež tvoří součást vybavení pokoje, který si od vlastníka věci pronajal k běžnému užívání, naplňuje znaky trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák., dosahuje-li hodnota věci výše částky představující škodu nikoli nepatrnou, bez ohledu na to, zda měl záměr a možnost věci získat zpět a vrátit.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 18.10.1995

Spisová značka: 7 To 221/95

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Zpronevěra

Předpisy: 140/1961 Sb. § 248

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové k odvolání obžalovaného zrušil rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 24. 4. 1995 sp. zn.. 3 T 138/95 a znovu rozhodl tak, že obžalovaného M. P. uznal vinným trestným činem zpronevěry podle § 248 odst.1, 2 tr. zák. a odsoudil jej k trestu odnětí svobody v trvání sedmi měsíců, pro jehož výkon jej zařadil do věznice s dozorem.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný M. P. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 2 tr. zák. a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi měsíců. Podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. byl pro výkon tohoto trestu zařazen do věznice s dozorem.

Podle zjištění okresního soudu se obžalovaný M. P. dopustil trestné činnosti tím, že přesněji nezjištěného dne koncem měsíce ledna 1995 v obci Moravská Třebová - Půlpecen odcizil v rodinném domku majitelky E. T. televizor zn. Orion s dálkovým ovládáním v hodnotě 10 000 Kč a videorekordér zn. Road Star v hodnotě 6000 Kč a způsobil tak majiteli věcí M. C. celkovou škodu ve výši 16 000 Kč.

Proti rozsudku podal v zákonné lhůtě obžalovaný prostřednictvím svého obhájce odvolání směřující do výroku o vině a trestu. Namítá, že je mu kladeno za vinu, že si věci uvedené v rozsudku přisvojil, zmocnil se jich a způsobil tak škodu nikoliv malou. Přitom chtěl věci použít pouze jako zástavu k

překlenutí finanční tísně do výplaty mzdy své přítelkyně L. S. a nešlo o to si věci ponechat, nebo za ně získat trvale majetkový prospěch. Bylo prokázáno, že jak M. C., tak jeho matka souhlasili s tím, aby přechodně byt užíval se svou přítelkyní, resp. se do domu nastěhoval. Nikdo z nich nevyslovil zákaz užívání bytového zařízení, tj. mimo jiné televize a videorekordéru. Uvedené věci si nechtěl přisvojit ani je ponechat v zastavárně za zapůjčený finanční obnos, o čemž svědčí skutečnost, že požádal pana Z. M., aby věci vyzvedl. Věci byly vráceny do domu E. T. a jejího syna M. C. a žádná škoda nebyla způsobena. V tomto bodě soud prvního stupně nesprávně celou věc zhodnotil, nepřihlédl ke všem okolnostem, zejména ke skutečnosti, že jednáním obžalovaného v konečném důsledku nebyla způsobena škoda. Obžalovaný pouze po krátký čas majiteli s jeho věcmi znemožnil nakládat, i když tento je v uvedené době neužíval. Jeho úmysl nesměřoval k tomu někoho poškodit či si věci trvale přisvojit nebo se jich zmocnit. Tuto skutečnost měl okresní soud dovodit i z výpovědi svědka M. C., se kterým jednal a jenž potvrdil skutečnost, že obžalovaný věci užil k zastavení, tzn. že věci neprodal ani jiným způsobem jeho jednání nesměřovalo k jejich trvalému zcizení. S přihlédnutím k uvedeným skutečnostem považuje kvalifikaci skutku jako trestného činu krádeže za chybnou, domáhá se proto zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně a zproštění obžaloby.

Krajský soud přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků, proti nimž mohl obžalovaný podat odvolání, i správnost postupu řízení, které rozhodnutí předcházelo, a shledal, že odvolání je důvodné.

Napadený rozsudek vzešel z řízení, v němž bylo postupováno podle trestního řádu a v němž nedošlo k žádným podstatným vadám, zejména pokud by mohly mít vliv na objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva obhajoby. V takto provedeném řízení okresní soud vykonal všechny dostupné důkazy a dospěl ke správným skutkovým závěrům. Okresní soud však pochybil při právním posouzení skutku, když obžalovaného uznal vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. zák.

Z hlediska viny zastává krajský soud názor, že v daném případě se obžalovaný věci uvedených ve výroku rozsudku nezmocnil, ale měl je už před přisvojením ve své moci. Trestný čin krádeže ve smyslu § 247 tr. zák. spáchá ten, kdo si přisvojí věc tím, že se jí zmocní a splní další náležitosti uvedené ve skutkové podstatě tohoto trestného činu. Trestný čin zpronevěry ve smyslu § 248 tr. zák., za splnění tam uvedených náležitostí, pak spáchá ten, kdo si přisvojí věc, která mu byla svěřena. Lze přisvědčit odvolateli, že televizor a videorekordér s ovladači mu byl svěřen, tedy odevzdán do faktické moci (držení) s tím, aby s věcmi nakládal určitým způsobem. To především vyplývalo ze skutečnosti, že uvedené věci byly součástí pokoje, který si od jejich vlastníka pronajal. V daném případě z právního vztahu mezi vlastníkem věcí a obviněným vyplývalo, že tyto věci měly být užívány obžalovaným běžným způsobem v rámci jeho přechodného pobytu (srov. § 665 odst. 1 občanského zákoníku). Při domluvě o způsobu, jak nakládat s věcmi, nebylo v žádném případě sjednáno jejich odevzdání do zástavy. To vyplývá z výpovědi obžalovaného i poškozeného a z jejich faktického jednání. Obžalovaný si tedy přisvojil věci, které mu byly svěřeny, a nakládal s nimi v rozporu s účelem, k němuž mu byly cizí věci dány do dispozice, a to způsobem mařícím základní účel svěřeni, přitom tím způsobil škodu nikoli malou. Naplnil proto všechny znaky skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák. Krajský soud přitom shledal, že jsou zde dány i materiální podmínky § 88 odst. 1 tr. zák. odůvodňující použití vyšší trestní sazby podle § 248 odst. 2 tr. zák.

Pokud jde o obhajobu obžalovaného, je třeba dodat, že v kritické době vůbec neměl peníze na uspokojení některé třeba z jeho hlediska naléhavé a okamžité potřeby a za tím účelem si přisvojil cizí jemu svěřené věci, aniž by mohl určit, kdy bude schopen věci či peníze získané dáním věcí do zástavy vrátit. Za takové situace obhajoba obžalovaného, že neměl v úmyslu si ponechat odňaté věci, není důvodná. Krajský soud ostatně zaujímá právní názor, že zastavení svěřené cizí věci je takovým zásahem do vlastnických práv, že jsou jím naplněny znaky objektivní stránky trestného činu

zpronevěry podle § 248 tr. zák. - přisvojení si cizí věci a způsobení tím škody, že tedy jde o trestný čin zpronevěry bez ohledu na to, že pachatel měl záměr a možnost věci získat zpět a vrátit. Takové právní názory zastávaly i soudy předmnichovské republiky, kdy v publikované judikatuře byl zdůrazňován názor, že zastavení věci je jedním z dispozičních úkonů příslušejících výlučně vlastníku.

Proto krajský soud z podnětu odvolání obžalovaného zrušil v celém rozsahu rozsudek soudu prvního stupně podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obžalovaného uznal vinným trestným činem zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák.

Krajský soud se však, pokud jde o ostatní výroky napadeného rozsudku, ztotožnil se soudem prvního stupně. Ten se při ukládání trestu důsledně řídil hledisky stanovenými v § 31 odst. 1 tr. zák. a účelem trestu vymezeným v § 23 odst. 1 tr. zák. Proto krajský soud uložil obžalovanému stejný trest, tj. trest odnětí svobody v trvání sedmi měsíců, tedy při spodní hranici zákonné trestní sazby § 248 odst. 2 tr. zák., která v tomto případě činí šest měsíců až tři roky. Stejně jako okresní soud přihlédl při uložení druhu a výše trestu zejména ke stupni společenské nebezpečnosti jednání obžalovaného, který je dán rozsahem spáchané trestné činnosti, k její závažnosti i hodnocení osoby obžalovaného. Rovněž nemohl přehlédnout, že obžalovaný byl v minulosti soudně trestán, jak je již uvedeno v rozhodnutí soudu prvního stupně, a nyní souzené trestné činnosti se dopustil ve zkušební době podmíněného odsouzení. Právě předchozí odsouzení bylo shledáno jako přitěžující okolnost, navíc za situace, kdy byl obžalovaný rovněž odsouzen pro majetkovou trestnou činnost. Právě předchozí odsouzení mělo být pro obžalovaného dostatečným varováním před dalším protiprávním jednáním.

Po zhodnocení všech těchto rozhodných skutečností pak dospěl krajský soud k závěru, že obžalovanému je třeba uložit nepodmíněný trest odnětí svobody při dolní hranici zákonné trestní sazby, když nebyly splněny podmínky uvedené v § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák., při jejichž splnění lze podmíněně odložit výkon trestu. Délka trestu odpovídá rozsahu spáchané trestné činnosti i míře narušení obžalovaného.

Protože obžalovaný dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin a byl odsouzen pro trestný čin úmyslný k trestu nepřesahujícímu výměru dvou let, byl pro výkon trestu podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem, když krajský soud zastává jako soud prvního stupně shodný názor, že takto uložený trest nejlépe odpovídá zákonným ustanovením, týkajícím se druhu, výše a účelu trestu.